

»Det er, som om København pinedød skal kunne rumme hvad som helst«

Af **Trine Munk-Petersen**
tmpe@berlingske.dk

Hvilket sted i København holder du mest af?

»Jeg kan godt lide at stå et sted med stor synsvidde, hvor man kan se langt. Jeg kunne nævne Kulturtårnet på Knippelsbro. Men især er jeg begejstret for de nye gangbroer over havnen. Hvis man står ude på for eksempel Inderhavnsbroen - Kyssebroen - mellem Nyhavn og Krøyers Plads, har man et fantastisk skue 360 grader rundt, hvor man virkelig får indtryk af havnen og byen med alle tårnene.

Der er også flotte kig fra den nye Lille Langbro, fra Olafur Eliassons Cirkelbroen og Bryggebroen ude ved Aller. Fordelen ved dem alle er, at der ikke kører biler, så man kan få lidt ro i kalotten.

Men Kyssebroen er min favorit. Jeg ved godt, at mange synes, den er grim, og elsker at hade den. Men i stedet for at surmule synes jeg, man skal glæde sig over, at den og de andre broer nu gør det muligt at komme på kryds og tværs i København næsten ligesom i Paris. Vel er Kyssebroen ikke den smukkeste bro i København,

ALT OM MIT KØBENHAVN

Peter Olesen har både elsket og revset København i snart et halvt århundrede. Men selv om mange tror det, var det ikke ham, der opfandt ordet »øjebæ«. »Når man taler om æstetik, siger man ikke »bæ«. Det er et grimt ord,« siger den 74-årige journalist og forfatter.

men den har alligevel nogle kvaliteter. For eksempel de farvede glas, som kan være helt lysende grønne, når man kommer cyklende. Og det, at man kan kigge ned i vandet midt i broen.«

Hvordan vil du beskrive Københavns udvikling i den tid, du har boet i byen?

»Voldsom! Jeg flyttede til København i 1972, og jeg elsker byen. Jeg synes, den er fantastisk. Men den udvikler sig for voldsomt. Det er, som om den pinedød skal kunne rumme hvad som helst. Ingen bliver afvist, alle kan komme ind, bare de kan betale. Vi bygger bare højere og tættere. Og dyrere.

Gamle fredninger og byggerestriktioner ophæves, så hver kvadratmeter kan udnyttes. Se bare på Nordhavn ved Portland Tower - der er gader, hvor sollyset aldrig når ned, fordi der er bygget så højt og så tæt. Det samme gælder Carlsberg Byen, FLSmidth-grunden og Grøntorvet i Valby, Sluseholmen og Teglholmen. Og nu skal der også bygges i sydhavnsområdet ved Fiskerihavnen.

Jeg synes, man skal tænke sig om. Hvis jeg

var overborgmester, ville jeg sige, at nu kan vi ikke lukke flere ind. Jeg ved godt, at det handler om at få flere skatteydere til kommunen, men jeg synes altså ikke, at Frank Jensen (overborgmester, S, red.) gør sin by en tjeneste med sine ambitioner om vækst, vækst, vækst.

Men udviklingen har også givet København meget godt. Det, at vi har vendt ansigtet mod vandet i stedet for at vende ryggen til havnen, som man gjorde i mange år, har jo været fantastisk. Da jeg kom til København, var havnen et grimt og støjfyldt sted. Man kunne ikke komme ud på Holmen, man kunne ikke komme ind i Frihavnen. Havnegade og Islands Brygge med Sojakagen var ikke steder, folk gad bo, fordi der var så snavset og støjende.

I 1970 fik vi containerhavnen, så skibene ikke længere skulle helt ind i centrum. Men der gik alligevel flere årtier, før man vågnede op og tænkte: Gud, hvad skal vi bruge al den plads til? Ikke alt det nye er blevet lige vellykket, for eksempel Kalvebod Brygge. Men det, at vi nu vender ansigtet mod havnen og bruger vandet - og ovenikøbet får styr på forureningen, så man kan bade i havnen uden at dø

BAG OM PETER OLESEN

74-årige Peter Olesen blev kendt af de fleste danskere i sine 14 år som journalist og nyhedsoplæser på TV Avisen fra 1976 til 1990.

Siden har han ernæret sig som freelancejournalist, forfatter og foredragsholder med bygningsarkitektur og sorg som sine primære emner.

Peter Olesen har skrevet tæt på 30 bøger om København, senest »Broerne i København« fra 2018, og til maj udkommer hans nye bog, »Træhuse i København«, med portrætter af 40 større og mindre træbygninger i hovedstaden.

Han har også skrevet bøger om andre danske byer, blandt andet Odense og Aalborg, om ensomhed, om demens, om døden, om høflighed og om livsglæde.

Peter Olesen har modtaget en række priser, blandt andet Æresnål fra Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse og senest Gyldendals Faglitterære Pris i 2013.

FOTOS: NIELS AHLMANN OLESEN

af det - er jo fortryllende. Da jeg flyttede hertil, kunne du ikke stikke et ben i havnen, uden at huden nærmest blev ætset væk. Så den udvikling har været god.»

Hvilke steder vil du vise udenlandske gæster?

»Jeg vil starte på Christianshavn og vise dem noget af det fine, gamle københavnerbyggeri. I dagtimerne kan man komme ind i gårdene for eksempel i Strandgade og i Overgaden Oven Vandet og Overgaden Neden Vandet. Det er et godt sted at vise rundt.

Jeg vil også gerne vise dem Botanisk Have, som er et fantastisk haveanlæg, også fordi det ligger oven på de gamle volde. Rundetårn skal vi op i, både fordi det er et unikt bygningsværk, og fordi der er en fantastisk udsigt over byen. Og endelig vil jeg vise dem min seneste åbenbaring: Mærsk Tårnet på Blegdamsvej ved Panum Institutet. Helt oppe på 15. etage er der offentlig adgang til et kæmpestort loungeområde, hvorfra man kan se ud over hele byen - søerne, Kartoffelrækkerne, Kommunehospitalet og helt ud til Øresundsbroen. Det er et fantastisk sted. Et absolut must see.»

Så det var ikke dig, der opfandt ordet »øjebæ«?

»Nej, det var det ikke. Det er der mange, der tror, men jeg kunne ikke drømme om at bruge sådan et ord. Når man taler om æstetik, siger man ikke »bæ«. Det er et grimt ord. Det er børns afføring. Så jeg vil meget gerne have mig fra bedt at blive sat i forbindelse med det. Men det er rigtigt, at det var mig, der inspirerede Ekstra Bladet til at lave en kampagne om grimt byggeri, og det var her, ordet blev født. Og man må jo give dem, at det lykkedes at finde på et ord, som folk husker, så det var også godt for noget.

En af mine kongstanker er netop at få folk til at forholde sig til deres omgivelser og tage

stilling til, om det, der bliver bygget, er i orden. Og det er der efterhånden rigtig mange eksempler på, at folk gør - og at det virker. Tag for eksempel byggeplanerne på Amager Fælled, som det er lykkedes en gruppe borgere med blandt andet kokken Nikolaj Kirk at få bremset. Eller de der højhuse af glas på Krøyers Plads, som blev stoppet af en stor protestgruppe på Christianshavn. Man kan diskutere, om det, der kom i stedet, er bedre. Men det er ikke pointen. Selve det, at man får engageret flere mennesker til at tage stilling til, om noget er godt eller dårligt, er i sig selv en kæmpe landvinding. Og erfaringen viser, at hvis man som borger blander sig, kan man måske flytte holdninger.»

Hvad er Københavns mest oversete åndehul?

»Det kunne være Valbyparken. Jeg er selv valbyborger, og jeg holder meget af Valbyparken og de tilhørende kolonihaveområder, for eksempel Mozarts Haveby og Frederikshøj, hvor der er noget fantastisk sjovt byggeri. Jeg er netop blevet færdig med en bog om træhuse i København, hvor jeg portrætterer 40 træbygninger i byen. Flere af dem er kolonihavehuse, men der er også for eksempel Dansepavillonen - også kaldet Tangohallen - ved kul-

turhuset Karens Minde, hvor man danser om sommeren. Hele det område er faktisk mest kendt af lokale og ikke søgt af så mange andre.»

Hvilken københavnsk kulturinstitution besøger du oftest? Og aldrig?

»Jeg holder mest af mindre steder. Jeg bryder mig ikke så meget om de største museer - man bliver aldrig færdig. Men Thorvaldsens Museum holder jeg meget af at besøge. Og ikke kun på grund af kunsten, som bestemt også er et besøg værd, men i lige så høj grad på grund af selve bygningen, især Bindedbølls mønstrede gulve og lofter, som er med til at gøre det til et helt eventyrligt hus.

Der er sådan set ingen kulturinstitutioner, som jeg aldrig vil besøge. Selv om jeg bedst kan lide de små steder, vil jeg jo aldrig nægte at besøge Nationalmuseet eller Statens Museum for Kunst, hvis de har en udstilling, jeg gerne vil se. Man behøver jo ikke se det hele. Men et sted som Louvre i Paris kan jeg slet ikke holde ud. Det er for stort. Jeg er helt udmattet, allerede inden jeg begynder.»

Er vi gode til service i København?

»Vi danskere er gode til at tro, at vi er så ven-

lige. Om vi er det, ved jeg ikke. Jeg synes også, der er ved at komme for mange turister i København, og man kan da frygte, at vi ender som et Barcelona eller Venedig. Men alligevel kan man jo godt, hvis der står nogen med et kort og ser forvirrede ud, spørge, om der er noget, man kan hjælpe med.

Jeg synes ikke, serviceniveauet på cafeer er som i Frankrig - eller Malmø. Nogle gange skal man nærmest tigge og bede en tjener om opmærksomhed. Bare du kommer til Sverige, er tonen anderledes. Der er en anden imødekommenhed. Jeg tror, vi danskere føler os lidt for fine til at være serviceminded.»

Hvad skal københavnerne blive bedre til?

»Til at vise imødekommenhed og venlighed. Og til at kere sig lidt mere om både deres medmennesker og omgivelserne. Står man på en bus, sidder alle med øjnene klistret til mobiltelefonen. Man kunne ikke drømme om at give så meget som et nik til den, der sætter sig ved siden af en. Og absolut ingen kigger ud på omgivelserne. Det fatter jeg ikke. Jeg har boet her i byen i snart 50 år, og jeg vil da stadig gerne følge med i, hvordan den udvikler sig.»

Hvor i byen har du haft dit lykkeligste øjeblik?

»Hvis vi ser bort fra de helt private øjeblikke, så er det nok på en tur på en tur i Københavns havn, jeg har haft mine bedste øjeblikke. Jeg har lavet guidede havnerundfarter i næsten 30 år, og at stå på sådan en båd og fortælle uafbrudt i flere timer for et interesseret publikum, det er sjovt. Fordi der er så meget at vise i byen, og der sker noget nyt næsten fra måned til måned. Lige nu er det Papirøen, der er under udvikling, snart kommer der en stor park ved siden af Operaen, og ude på Refshaleøen kan man se alt det, der før lå på Papirøen. Der er ikke noget sted, man bedre kan vise København, end fra vandet.»

»At vi nu vender ansigtet mod havnen og bruger vandet - og ovenikøbet får styr på forureningen, så man kan bade i havnen uden at dø af det - er jo fortryllende.»